

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана факультету економіки
та управління

_____ Андрій КОЦУР
« 31 » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної
роботи

_____ Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« 31 » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту
новітніх освітніх технологій

_____ Святослав ПИТЕЛЬ
« 31 » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ»
ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань 07 – «Управління та адміністрування»
спеціальність 073 «Менеджмент»

освітньо-професійна програма – «Менеджмент в інвестиційно-будівельній
діяльності та житлово-комунальному господарстві»

Кафедра менеджменту, публічного управління та персоналу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні заняття	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	екзамен, сем.
Денна	I	I	30	15	5	4	96	150	I
Заочна	I	I,II	8	4	-	-	138	150	II

Тернопіль, ЗУНУ – 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 073 Менеджмент, галузі знань 07 Управління та адміністрування, затвердженої Вченою Радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23.06.2023р.)

Робочу програму склав професор, професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, доктор економічних наук Михайло ШКІЛЬНЯК.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, протокол № 1 від 29.08.2023р.

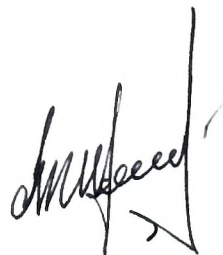
Завідувач кафедри
д-р екон. наук, професор

Михайло ШКІЛЬНЯК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення зі спеціальності 073 Менеджмент, протокол № 1 від 31.08.2023р.

Голова групи
забезпечення спеціальності
д-р екон. наук, професор

Михайло ШКІЛЬНЯК

Гарант ОПІ
д-р екон. наук, професор

Петро МИКИТЮК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ»

1. Опис дисципліни «Корпоративне управління»

Дисципліна – Корпоративне управління»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 5	Галузь знань 07 «Управліннята адміністрування»	Статус дисципліни - обов'язкова Мова навчання -українська
Кількість залікових модулів - 4	Спеціальність 073 «Менеджмент»	Рік підготовки: Денна – 1 Заочна – 1 Семестр: Денна – 1 Заочна – 1, 2
Кількість змістових модулів - 3	Освітньо-професійна програма «Менеджмент в інвестиційно-будівельній діяльності та житлово-комунальному господарстві»	Лекції: ДФН –30 од. ЗФН – 8 год. Практичні заняття: ДФН– 15 год. ЗФН - 4 год.
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти – магістр	Самостійна робота: Денна – 96год., Тренінг – 4 год. Заочна - 138 год. Індивідуальна робота (КПЗ) –5 год.
Тижневих годин: 10, з них аудиторних – 5		Вид підсумкового контролю - екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Корпоративне управління»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою дисципліни «Корпоративне управління» є ознайомити студентів із сутністю та принципами корпоративного управління, сформуванню у них ринкове мислення щодо раціонального та ефективного господарювання; сформуванню необхідні навички і вміння корпоративного управління; навчити корпоративної культури підприємницької діяльності.

Предмет вивчення – система корпоративного управління та організаційно - економічний механізм її функціонування на мікро- та макрорівнях, формування механізму розвитку інтегрованих корпоративних утворень, а також система відносин між акціонерами, менеджерами та іншими зацікавленими особами для забезпечення балансу їх інтересів, яка спрямована на ефективну діяльність підприємства.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Одним з основних завдань курсу є закріплення теоретичних знань та їх використання при практичному розв'язуванні задач і ситуаційних завдань, вироблення навичок практичного застосування основних методів та засобів прийняття управлінських рішень у системі корпоративного управління.

Головні завдання дисципліни полягають у вивченні:

- сутності, завдань та інституційних основ корпоративного управління;
- практики корпоративного управління;
- методологічних основ та набуття навиків щодо ефективного

впровадження системи корпоративного управління в діяльність органів влади і місцевого самоврядування.

2.3. Найменування компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;
- здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

2.4. Передумови вивчення дисципліни

Вивчення курсу „Корпоративне управління” потребує знань з дисциплін: «Теорія організації», «Менеджмент», «Мікроекономіка», «Стратегічне управління».

2.5. Результати навчання:

- мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;
- застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією.

3. Програма навчальної дисципліни «Корпоративне управління»

Змістовий модуль 1. Сутність та інфраструктура корпоративного управління

Тема 1. Корпоративне управління як фактор розвитку економіки

Корпоративна діяльність та розвиток корпоративних об'єднань. Етапи становлення корпоративної діяльності. Основні види господарських товариств, що існують в Україні. Корпоративні відносини та корпоративні інтереси. Учасники корпоративних відносин. Суб'єкти корпоративних відносин. Особливості внутрішніх і зовнішніх корпоративних відносин. Наглядова рада і виконавчий орган. Формування системи корпоративного управління: сутність, цілі, завдання, принципи. Основні проблеми корпоративного управління. Міжгалузеві особливості системи корпоративного управління.

Література: [3,6,10,11,13,14].

Тема 2. Концепції та моделі корпоративного управління

Концепції управління акціонерними товариствами. Сутність організаційної моделі системи корпоративного управління. Учасники процесу корпоративного управління. Поняття моделі корпоративного управління та їх види. Основні моделі корпоративного управління. Переваги і недоліки моделей корпоративного управління. Порівняльний аналіз моделей корпоративного управління. Формування української моделі корпоративного управління. Основні ознаки формування української моделі корпоративного управління. Дуалістичний принцип формування української моделі корпоративного

управління. Основні чинники, які гальмують розвиток принципів корпоративного управління в Україні.

Література: [4,8,10,12,14].

Тема 3. Інституціональні засади корпоративного управління

Законодавче забезпечення корпоративного управління в Україні. Нормативно-правова база функціонування корпорацій та забезпечення корпоративного управління. Міжнародні стандарти корпоративного управління та національні кодекси корпоративної поведінки. Структура стандартів корпоративного управління. Кодекси корпоративного управління. Організаційні структури управління акціонерними товариствами. Система управління корпораціями в Україні.

Література: [1,3,8,11,14].

Тема 4. Організаційні елементи корпоративного управління

Структура корпоративного управління. Типова структура корпоративного управління. Основні принципи побудови структури корпоративного управління. Загальні збори акціонерів: компетенції та порядок проведення. Основні групи питань, які відносяться до компетенції загальних зборів акціонерів. Організація роботи ради директорів та наглядової ради корпорації. Функції ради директорів та наглядової ради корпорації. Виконавчі органи корпорації, їх види та компетенції. Корпоративний секретар та його функції в системі корпоративного управління.

Література: [3,5,4,8,11,14].

Змістовий модуль 2. Регулювання діяльності акціонерних товариств

Тема 5. Механізми корпоративного управління

Побудова системи внутрішньокорпоративного управління. Винагороди і дивіденди. Суть дивідендної політики підприємства. Корпоративний контроль. Об'єкти корпоративного контролю. Органи управління корпорації, що здійснюють внутрішній контроль. Компетенції ради директорів та наглядової ради корпорації стосовно здійснення внутрішнього контролю. Корпоративний контроль і корпоративна етика. Характеристика трьох рівнів корпоративної культури. Основні елементи корпоративної культури. Суть корпоративної етики.

Література: [2,3,8,9,11,13,14].

Тема 6. Інформаційна система корпорації

Поняття та принципи розкриття інформації. Базові складові процесу розкриття інформації в корпорації. Основні принципи розкриття інформації про діяльність корпорації. Корпоративні комунікації. Вітчизняна та зарубіжна практика розкриття інформації і основні напрямки її поширення. Сутність внутрішніх корпоративних комунікацій та її мета. Основні завдання внутрішніх комунікацій в корпорації. Інструменти внутрішніх комунікацій корпорації.

Література: [7,10,11,13,14].

Тема 7. Корпоративна соціальна відповідальність

Сутність та складові елементи корпоративної соціальної відповідальності, рівні її впровадження. Рівні корпоративної соціальної відповідальності у вітчизняних корпораціях. Базові принципи Глобального договору ООН в

системі корпоративної відповідальності. Ключові напрямки впровадження соціальної відповідальності. Напрями взаємодії корпорації з групами зацікавлених сторін в рамках реалізації політики корпоративної соціальної відповідальності. Принципи корпоративної соціальної відповідальності та критерії її дотримання в корпорації. Стейкхолдери і їх роль у соціальній відповідальності корпорації. Показники оцінки корпоративної соціальної відповідальності.

Література: [1,2,8,9,11,14].

Тема 8. Реорганізація як форма корпоративного управління

Форми реорганізації та їх характеристика. Ініціатори проведення реорганізації. Вплив реорганізації на зміни в структурі управління. Суть вибору організаційно-правової форми, ведення підприємницької діяльності. Особливості змін в системі корпоративного управління, визначення корпоративних прав, порядок формування органів управління. Позитивні та негативні наслідки впливу реорганізації на модель корпоративного управління. Світові тенденції управління змінами в процесі реорганізації корпорацій.

Література: [4,8,9,10,12,14].

Тема 9. Ефективність та якість корпоративного управління

Стандарти корпоративного управління та критерії його ефективності. Основні переваги корпорації від впровадження стандартів корпоративного управління. Управління ефективністю корпорації. Основні ознаки ефективності корпоративного управління та фактори, що впливають на нього. Методики оцінки ефективності корпоративного управління. Основні принципи оцінювання корпоративного управління. Критерії якості корпоративного управління. Характерні ознаки якості корпоративного управління.

Література: [2,6,7,10,11,13,14].

Змістовий модуль 3. Корпоративне управління та цінні папери

Тема 10. Корпоративне управління та інвестиційний процес

Корпоративне управління як важливий фактор інвестицій та економічного зростання. Планування та реалізація інвестиційних рішень на рівні корпорацій. Характеристика процесу прийняття та реалізації управлінських рішень корпорації. Типи планування інвестиційного процесу. Особливості стратегічного інвестиційного планування. Особливості стратегічного інвестиційного планування у вітчизняних корпораціях. Прийняття і реалізація інвестиційних рішень. Концесійні форми взаємодії держави і корпорацій в інвестиційному процесі. Основні джерела фінансування концесійних проектів.

Література: [5, 6, 9, 11, 12].

Тема 11. Управління державними корпоративними правами

Корпоративний сектор держави та його структура. Фонд державного майна України в системі управління державними корпоративними правами. Основні Завдання Фонду державного майна України. Механізм управління державними корпоративними правами. Особливості управління та обмеження розпорядження корпоративними правами держави. Оцінка ефективності

управління корпоративними правами держави.

Література: [2,3,7,11,13,14].

Тема 12. Цінні папери та їх роль в корпоративному управлінні

Цінні папери акціонерного товариства. Цінні папери та їх класифікація. Особливості формування ринку акцій. Емісія цінних паперів. Види цінних паперів. Набуття права власності на акції. Об'єкт права власності. Способи передачі іменних цінних паперів. Обіг цінних паперів.

Література: [3,10,11,13,14].

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Корпоративне управління» (денна форма навчання)

	Кількість годин					Контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Тренінг	Індивідуальна робота	
Змістовий модуль 1. Сутність та інфраструктура корпоративного управління						
Тема 1. Корпоративне управління як фактор розвитку економіки	2	1	5		-	Програмований контроль (тести, опитування)
Тема 2. Концепції та моделі корпоративного управління	4	1	5		1	Програмований контроль (тести, опитування)
Тема 3. Інституціональні засади корпоративного управління	2	2	7	1	-	Програмований контроль (тести, опитування)
Тема 4. Організаційні елементи корпоративного управління	2	2	10		1	Програмований контроль (тести, опитування)
Змістовий модуль 2. Регулювання діяльності акціонерних товариств						
Тема 5. Механізми корпоративного управління	2	1	7	1	-	Програмований контроль (тести, опитування)
Тема 6. Інформаційна система корпорації	2	1	10		1	Програмований контроль (тести, опитування)
Тема 7. Корпоративна соціальна відповідальність	2	1	10		-	Програмований контроль (тести, опитування)
Тема 8. Реорганізація як форма корпоративного управління	4	1	8		1	Програмований контроль (тести, опитування)
Тема 9. Ефективність та якість корпоративного управління	2	1	10	1	-	Програмований контроль (тести, опитування)
Змістовий модуль 3. Корпоративне управління та цінні папери						
Тема 10. Корпоративне управління та інвестиційний процес	2	1	8		-	Програмований контроль (тести, опитування)

Тема 11. Управління державними корпоративними правами	2	2	8	1	-	Програмований контроль (тести, опитування)
Тема 12. Цінні папери та їх роль в корпоративному управлінні	4	1	8		1	Програмований контроль (тести, опитування)
РАЗОМ	30	15	96	4	5	

(заочна форма навчання магістр)

	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Сутність та інфраструктура корпоративного управління				
Тема 1. Корпоративне управління як фактор розвитку економіки	1	1	10	-
Тема 2. Концепції та моделі корпоративного управління	-	-	10	-
Тема 3. Інституціональні засади корпоративного управління	-	-	10	-
Тема 4. Організаційні елементи корпоративного управління	1	-	9	-
Змістовий модуль 2. Регулювання діяльності акціонерних товариств				
Тема 5. Механізми корпоративного управління	2	1	14	-
Тема 6. Інформаційна система корпорації	-	-	12	-
Тема 7. Корпоративна соціальна відповідальність	-	-	9	-
Тема 8. Реорганізація як форма корпоративного управління	-	2	12	-
Тема 9. Ефективність та якість корпоративного управління	-	-	10	-
Змістовий модуль 3. Корпоративне управління та цінні папери				
Тема 10. Корпоративне управління та інвестиційний процес	2	-	14	-
Тема 11. Управління державними корпоративними правами	1	-	14	-
Тема 12. Цінні папери та їх роль в корпоративному управлінні	1	-	14	-
РАЗОМ	8	4	138	-

5. Тематика практичних занять «Корпоративне управління»

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1 (2 год.)

Теми: Корпоративне управління як фактор розвитку економіки
Концепції та моделі корпоративного управління

Мета: Засвоєння теоретичних основ корпоративної діяльності та корпоративних відносин, вивчення особливостей формування корпоративного управління. Освоєння сучасних концепцій, теорій, моделей та форм корпоративного управління, виокремлення їх основних переваг та недоліків.

Питання для обговорення:

1. Корпоративна діяльність та розвиток корпоративних об'єднань
2. Корпоративні відносини та корпоративні інтереси
3. Формування системи корпоративного управління: сутність, цілі, завдання, принципи
4. Міжгалузеві особливості системи корпоративного управління
5. Концепції управління акціонерними товариствами
6. Учасники процесу корпоративного управління
7. Поняття моделі корпоративного управління та їх види
8. Порівняльний аналіз моделей корпоративного управління
9. Формування української моделі корпоративного управління

Програмований контроль.

Розв'язування практичних завдань

Література: [1,8,10,11,13,14].

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2 (2 год.)

Тема: Інституціональні засади корпоративного управління

Мета: Засвоєння знань з сучасного корпоративного законодавства України та ознайомлення з міжнародними стандартами корпоративного управління та національними кодексами корпоративної поведінки.

Питання для обговорення:

1. Законодавче забезпечення корпоративного управління в Україні
2. Міжнародні стандарти корпоративного управління та національні кодекси корпоративної поведінки
3. Організаційні структури управління акціонерними товариствами

Програмований контроль.

Розв'язування практичних завдань

Література: [1,2,3,4,5,11,13,14].

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3 (2 год.)

Тема: Організаційні елементи корпоративного управління

Мета: Набуття та засвоєння знань щодо технологій та процедур корпоративного управління, вивчення установчих документів акціонерного товариства, функцій та повноважень органів управління акціонерного товариства, опанування практичними навичками підготовки та проведення загальних зборів.

Питання для обговорення:

1. Структура корпоративного управління
2. Загальні збори акціонерів: компетенції та порядок проведення
3. Організація роботи наглядової ради корпорації
4. Виконавчі органи корпорації, їх види та компетенції
5. Корпоративний секретар та його функції в системі корпоративного управління.

Програмований контроль.

Розв'язування практичних завдань

Література: [2,4,9,10,11,13,14].

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4 (2 год.)

Теми: Механізми корпоративного управління Інформаційна система корпорації

Мета: Набуття практичних навичок щодо побудови системи внутрішньокорпоративного управління. Набуття практичних навичок щодо формування знань з встановлення критеріїв інформаційної системи корпорації.

Питання для обговорення:

1. Побудова системи внутрішньокорпоративного управління. Винагороди і дивіденди
2. Корпоративний контроль
3. Корпоративний контроль і корпоративна етика.
4. Поняття та принципи розкриття інформації
5. Корпоративні комунікації
6. Вітчизняна та зарубіжна практика розкриття інформації
7. Поняття та принципи розкриття інформації

Програмований контроль.

Розв'язування практичних завдань

Література: [2,4,6,10,11,13,14].

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5 (2 год.)

Теми: Корпоративна соціальна відповідальність

Реорганізація як форма корпоративного управління

Мета: Засвоєння теоретичних знань щодо сутності та принципів соціальної корпоративної відповідальності. Вивчити основні види та мотиви злиття та поглинання.

Питання для обговорення:

1. Сутність та складові елементи корпоративної соціальної відповідальності, рівні її впровадження.

2. Принципи корпоративної соціальної відповідальності та критерії її дотримання в корпорації.

3. Показники оцінки корпоративної соціальної відповідальності.

4. Механізм управління корпоративною соціальною відповідальністю.

5. Форми реорганізації та їх характеристика. Ініціатори проведення реорганізації.

6. Особливості змін в системі корпоративного управління, визначення корпоративних прав, порядок формування органів управління.

7. Позитивні та негативні наслідки впливу реорганізації на модель корпоративного управління

Програмований контроль.

Розв'язування практичних завдань

Література: [1,2,4,5,6,11,13,14].

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 6 (2 год)

**Тема: Ефективність та якість корпоративного управління
Корпоративне управління та інвестиційний процес**

Мета: Набуття практичних навиків щодо оцінки ефективності та якості корпоративного управління. Формування знань із стратегічного інвестиційного планування при прийнятті і реалізації інвестиційних рішень.

Питання для обговорення:

1. Стандарти корпоративного управління та критерії його ефективності.

2. Управління ефективністю корпорації.

3. Методики оцінки ефективності корпоративного управління.

4. Критерії якості корпоративного управління.

5. Корпоративне управління як важливий фактор інвестицій і економічного зростання.

6. Планування та реалізація інвестиційних рішень на рівні корпорацій.

7. Особливості стратегічного інвестиційного планування.

8. Прийняття і реалізація інвестиційних рішень.

9. Концесійні форми взаємодії держави і корпорацій в інвестиційному процесі.

Програмований контроль.

Розв'язування практичних завдань

Література: [2,9,11,13,14].

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 7 (2 год.)

Тема: Управління державними корпоративними правами

Мета: Оволодіння механізмом управління державними корпоративними правами.

Питання для обговорення:

1. Корпоративний сектор держави та його структура.

2. Фонд державного майна України в системі управління державними корпоративними правами.

3. Механізм управління державними корпоративними правами.

4. Оцінювання ефективності управління корпоративними правами держави.

Програмований контроль.

Розв'язування практичних завдань

Література: [2,4,5,8,11,13,14].

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 8 (1 год.)

Тема: Цінні папери та їх роль в корпоративному управлінні

Мета: Узагальнення та вивчення основних видів і властивостей цінних паперів акціонерного товариства.

Питання для обговорення:

1. Цінні папери акціонерного товариства
2. Цінні папери та їх класифікація
3. Емісія цінних паперів
4. Набуття права власності на акції

Програмований контроль.

Розв'язування практичних завдань

Література: [2, 4,5,8,11,13,14].

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни «Корпоративне управління»

КПЗ з дисципліни «Корпоративне управління» включає два завдання – одне теоретичне і одне практичне.

Вибір варіанту теоретичного завдання до КПЗ здійснюється, як правило, за порядковим номером прізвища у списку групи в журналі або ж обирається студентом самостійно за його науковими інтересами і не може повторюватись в рамках академічної групи.

Теоретичні завдання до комплексного практичного індивідуального завдання (КПЗ)

1. Аналіз становища корпоративного управління в Україні.
2. Антикризове управління в корпораціях
3. Система корпоративного управління в Україні.
4. Акціонерне товариство в системі правових інституцій.
5. Порядок створення та реєстрації відкритого акціонерного товариства.
6. Переваги і недоліки акціонерного товариства.
7. Нормативно-правове регулювання корпоративних відносин в Україні.
8. Корпоративна культура як чинник сучасного управління.
9. Формування дивідендної політики акціонерного товариства.
10. Роль держави у корпоративному секторі.
11. Основні тенденції розвитку корпоративного управління в Україні.
12. Типи та категорії цінних паперів акціонерного товариства.
13. Методи управління цінними паперами акціонерного товариства.
14. Формування принципів корпоративного управління
15. Практика корпоративного управління в Україні
16. Англо-американська модель корпоративного управління
17. Західноєвропейська модель корпоративного управління
18. Японська модель корпоративного управління
19. перехідна модель корпоративного управління
20. Історичні передумови виникнення акціонерних товариств

21. Акціонерні товариства в Україні
22. Міжнародні стандарти практики корпоративного управління
23. Розподіл прибутків акціонерного товариства.
24. Світовий досвід державного регулювання корпоративного сектора
25. Державне регулювання корпоративного сектора в Україні
26. Порядок внесення змін і доповнень до статуту акціонерного товариства.
27. Випадки, коли здійснюється перереєстрація акціонерного товариства.
28. Структура органів управління акціонерного товариства.
29. Роль спостережної ради в контролі діяльності акціонерного товариства.

Практичне завдання

Виконується самостійно кожним студентом з метою опанування системою знань, умінь та практичних навичок в галузі корпоративного управління, ознайомлення студентів з досвідом побудови ефективної системи корпоративного управління, знати існуючий на цей час в Україні досвід роботи в даному напрямку, розуміння того, наскільки важлива ця проблема для залучення інвестицій на підприємства та охоплює усі основні теми дисципліни

«Корпоративне управління».

Виконання практичного завдання відбувається на протязі всього семестру за такими етапами:

1. Розробити статут акціонерного товариства.

Об'єкт дослідження – акціонерне товариство (діюче), обирається слухачем магістратури довільно.

2. Проаналізувати ситуації передбачені умовами задач. Номера завдань, що необхідно зробити, обираються згідно з початковою буквою прізвища студента (таблиця 2).

Таблиця 2

Варіанти завдань

Початкові букви прізвищ студентів	Номер завдань
А, З, К	1, 11
В, У, Є	2, 12
М, І, П	3, 13
Е, Р, Щ	4, 14
Б, Ч, Ф	5, 15
Т, Д, О	6, 16
Л, Н, Ї	7, 17
Ж, Ю, Я	8, 18
Ш, Х	9, 19
С, Г, Ц	10, 20

Завдання 1

Проаналізувати динаміку кількості публічних та приватних акціонерних товариств в Україні за останні п'ять років (представити результати в таблиці).

Виявити тенденцію зміни частки публічних акціонерних товариств (відобразити на круговій діаграмі).

Завдання 2

Побудувати таблицю «Порівняльна характеристика приватних акціонерних товариств та публічних акціонерних товариств» за аспектами: 1) система управління; 2) капітал; 3) засновники.

Завдання 3

Розкрити особливості системи інформації в акціонерному товаристві, з діяльністю якого Ви знайомі, а також її використання та зберігання. Провести аналіз системи інформаційних потоків між керівними органами, зацікавленими особами та виконавцями. Виявити ступінь відповідності порядку надання інформації в АТ чинному законодавству України. Яку корисну інформацію може отримати акціонер або інша особа, зацікавлена у діяльності акціонерного товариства, із оголошення про проведення чергових загальних зборів? Наведіть конкретні приклади.

Завдання 4.

Оцінити ефективність корпоративного управління акціонерним товариством, з діяльністю якого Ви знайомі (надати коментарій щодо змін в управлінні, які відбувались протягом останніх двох років).

Завдання 5.

Скласти схему підпорядкованості та взаємодії виборних органів акціонерного товариства з основними управлінськими та виробничими підрозділами акціонерного товариства. Відобразити практику регулювання конфліктів інтересів у акціонерному товаристві, з діяльністю якого Ви знайомі.

Завдання 6.

Описати порядок оформлення трудових відносин з членами органів управління публічного акціонерного товариства та умови оплати праці посадових осіб (форми оформлення трудових відносин, види та форми оплати праці).

Завдання 7.

Дослідити форми залучення та формування фінансових ресурсів АТ (цінні папери, умови їх використання, види). Скласти звіт ревізійної комісії перед черговими загальними зборами акціонерного товариства, з діяльністю якого Ви знайомі.

Завдання 8.

Охарактеризувати механізм регулювання фондів в АТ, з діяльністю якого Ви знайомі, порядок їх створення та напрями використання (відобразити практичний механізм за останні 2 роки).

Завдання 9.

Проаналізувати в розрізі регіонів України темпи розвитку акціонерних товариств за останні п'ять років. Результати представити в таблиці. Скласти таблицю, в якій відобразити частку АТ за галузями економіки.

Завдання 10.

Провести аналіз середовища господарського товариства, з діяльністю якого Ви знайомі.

Завдання 11.

Побудувати організаційну структуру управління акціонерного товариства, з діяльністю якого Ви знайомі. Перелічити види робіт, що проводять групи працівників кожного структурного підрозділу. Провести аналіз відповідності підрозділів функціональним напрямкам діяльності даного товариства з обмеженою відповідальністю. Охарактеризувати на скільки ефективно працює дане товариство з обмеженою діяльністю.

Завдання 12.

Проаналізувати наявність та використання локальних нормативних актів щодо діяльності приватних та публічних акціонерних товариств (всі розроблені положення). Систематизувати локальні (внутрішні) нормативні акти за рівнями управління.

Завдання 13.

Скласти оголошення про проведення чергових зборів акціонерів, враховуючи необхідність перевиборів органів управління. Скласти кодекс поведінки АТ, з діяльністю якого Ви знайомі.

Завдання 14.

Здійснити порівняльний аналіз прав акціонерів різних країн. Порівняльну характеристику за певними елементами оформити в таблиці.

Завдання 15.

Проаналізувати три моделі (американську, німецьку, японську) корпоративних відносин. Порівняльну характеристику за певними елементами оформити в таблиці.

Завдання 16.

Проаналізувати та надати оцінку досвіду корпоративного управління в постсоціалістичних країнах (Україна, Росія, Польща).

Завдання 17.

Проаналізувати порядок роботи правління АТ: автономність роботи членів правління, взаємодія в інтересах єдиної стратегії товариства, підготовка та проведення засідань правління, відповідальність членів правління. Скласти схему законодавчого забезпечення фінансово-господарської діяльності АТ.

Завдання 18.

Проаналізувати позитивні та негативні сторони організаційної структури акціонерного товариства, з діяльністю якого Ви знайомі та обґрунтувати доцільність її перебудови. Охарактеризувати нормативне регламентування взаємодії, повноважень та відповідальності. Розробити план впровадження нової організаційної структури.

Завдання 19.

Провести аналіз ключових учасників корпоративних відносин корпорації, з діяльністю якої Ви знайомі.

Завдання 20.

Підготуйте пропозиції зборам акціонерів щодо поліпшення фінансового стану господарського товариства, з діяльністю якого Ви знайомі.

7. Самостійна робота

Метою виконання самостійної роботи є глибоке вивчення аспектів корпоративного управління.

Виконання самостійної роботи необхідно починати з вивчення відповідних розділів підручників, навчальних посібників, наукових джерел тощо, що наведені у переліку рекомендованої літератури і практичних матеріалів, які студент повинен знайти і опрацювати самостійно.

Тематика самостійної роботи

№ п/п	Тема	К-сть годин д/з
1	Корпоративна діяльність та розвиток корпоративних об'єднань	3/2
2	Етапи становлення корпоративної діяльності.	1/2
3	Основні види господарських товариств, що існують в Україні.	3/2
4	Корпоративні відносини та корпоративні інтереси	1/2
5	Учасники корпоративних відносин.	1/2
6	Суб'єкти корпоративних відносин.	3/2
7	Особливості внутрішніх і зовнішніх корпоративних відносин.	1/2
8	Формування системи корпоративного управління: сутність, цілі, завдання, принципи.	1/2
9	Основні проблеми корпоративного управління.	3/2
10	Міжгалузеві особливості системи корпоративного управління.	1/2
11	Концепції управління акціонерними товариствами.	1/2
12	Основні моделі корпоративного управління.	1/1
13	Порівняльний аналіз моделей корпоративного управління.	1/2
14	Формування української моделі корпоративного управління. Основні ознаки формування української моделі корпоративного управління.	3/2
15	Дуалістичний принцип формування української моделі корпоративного управління.	1/2
16	Основні чинники, які гальмують розвиток принципів корпоративного управління в Україні.	3/2
17	Законодавче забезпечення корпоративного управління в Україні.	3/2
18	Нормативно-правова база функціонування корпорацій та забезпечення корпоративного управління.	3/2
19	Міжнародні стандарти корпоративного управління та національні кодекси корпоративної поведінки.	4/2
20	Кодекси корпоративного управління.	1/3
21	Організаційні структури управління акціонерними товариствами.	2/3
22	Система управління корпораціями в Україні.	2/3
23	Основні принципи побудови структури корпоративного управління.	2/3
24	Загальні збори акціонерів: компетенції та порядок проведення.	4/3
25	Основні групи питань, які відносяться до компетенції загальних зборів акціонерів.	1/3

26	Організація роботи наглядової ради корпорації. Функції наглядової ради корпорації	1/3
27	Виконавчі органи корпорації, їх види та компетенції.	4/3
28	Корпоративний секретар та його функції в системі корпоративного управління.	2/3
29	Винагороди і дивіденди. Суть дивідендної політики підприємства.	2/3
30	Корпоративний контроль.	2/3
31	Об'єкти корпоративного контролю.	2/3
32	Органи управління корпорації, що здійснюють внутрішній контроль.	1/3
33	Компетенції наглядової ради корпорації стосовно здійснення внутрішнього контролю.	1/3
34	Основні дії ревізійної комісії в контексті корпоративного контролю.	1/3
35	Корпоративний контроль і корпоративна етика.	2/4
36	Поняття та принципи розкриття інформації. Базові складові процесу розкриття інформації в корпорації.	2/2
37	Корпоративні комунікації.	1/2
38	Вітчизняна та зарубіжна практика розкриття інформації і основні напрямки її поширення.	2/2
39	Інструменти внутрішніх комунікацій корпорації.	2/5
40	Сутність та складові елементи корпоративної соціальної відповідальності, рівні її впровадження.	1/3
41	Рівні корпоративної соціальної відповідальності у вітчизняних корпораціях.	2/5
42	Базові принципи Глобального договору ООН в системі корпоративної відповідальності.	2/4
43	Принципи корпоративної соціальної відповідальності та критерії її дотримання в корпорації.	2/4
44	Напрями взаємодії корпорації з групами зацікавлених сторін в рамках реалізації політики корпоративної соціальної відповідальності.	2/2
45	Види і мотиви злиття та поглинання, характеристика основних видів злиття та поглинання.	2/4
46	Критерії якості корпоративного управління. Характерні ознаки якості корпоративного управління.	2/6
47	Корпоративне управління як важливий фактор інвестицій та економічного зростання.	2/6
48	Фонд державного майна України в системі управління державними корпоративними правами.	2/6
49	Основні переваги корпорації від впровадження стандартів корпоративного управління	2/2
50	Цінні папери акціонерного товариства	2/1
	Тренінг	4/-
		100/138

8.Тренінг

Тематика тренінгу

Формування критеріальної бази для оцінки рівня організації корпоративного управління в акціонерному товаристві. Підготовка та проведення загальних зборів акціонерів.

Порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового завдання
2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового завдання.
3. Практична частина шляхом виконання завдань.
4. Підведення підсумків. Обговорення результатів виконання завдань у групах, обмін думками.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання В процесі вивчення дисципліни «Корпоративне управління» використовуються методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове оцінювання по кожному змістовному модулю;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання виконання КППЗ;
- екзамен.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Корпоративне управління» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КППЗ)	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Опитування під час занять (тема 1-6 по 5 балів) = 30 балів 2. Модульна робота = 70 балів	1. Опитування під час занять (тема 7-12 по 5 балів) = 30 балів 2. Письмова робота = 70 балів	1. Активна участь у тренінгах = 20 балів. 2. Написання КППЗ, на основі сформованого індивідуального завдання = 50 балів. Захист КППЗ = 30 балів	1. Відповідь на 10 тестових питань (1 тест- 2 бали) = 20 балів. 2. Відповідь на теоретичне питання = 30 балів. 3. Управлінська ситуація = 20 балів. Кейс = 30 балів.

Отриманий рівень знань студента з усіх видів виконуваних робіт по дисципліні (теоретична підготовка, практична робота, КППЗ) оцінюється як за національною шкалою, так і шкалою ECTS.

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	аціональною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1	Електронний варіант лекцій	1-12
2	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	1-12
3	Проектор ViewSonicPJ 7223	1-12
4	Базове програмне забезпечення: ОС Windows 10 – згідно ліцензії Microsoft IT Academy та Microsoft DreamSpark for Students	1-12
5	Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office, телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox)	1-12
6	Шкільняк М.М. Апостолук О.З. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни «Корпоративне управління» Тернопіль. ЗУНУ, 2021. 27 с	1-12
7	Шкільняк М.М. Апостолук О.З. Методичні рекомендації з організації самостійної та індивідуальної роботи з дисципліни «Корпоративне управління» Тернопіль. ЗУНУ, 2020.17 с.	1-12
8	Шкільняк М.М. Апостолук О.З. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Корпоративне управління». Тернопіль. ЗУНУ, 2021. 140 с.	1-12

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Господарський кодекс: Закон України від 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Давиденко Н.М., Буряк А.В. Корпоративне управління: навчальний посібник. К.: ЦП «Компринт», 2015. 346с.
3. Про акціонерні товариства: Закон України від 27 липня 2022 року № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>
4. Про господарські товариства: Закон України від 19 вересня 1991р. Відомості Верховної Ради України. 1991. №49. Ст. 682. (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
5. Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 р. № 5178-VI. Офіційний вісник України. 2012. № 76. Ст. 3066. (зі змінами та

доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5178-17>

6. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців: Закон України від 15 травня 2003р. Відомості Верховної Ради України. 2003. №31-32. Ст. 263. (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>

7. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21. 06. 2006 р. Відомості Верховної Ради. 2006. № 46. ст. 456. (зі змінами та доповненнями). URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16

8. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 червня 2006р. Відомості Верховної Ради України. 2006. №31. Ст. 268. (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>

9. Указ Президента України «Про корпоратизацію підприємств» від 15 червня 1993 р. № 210/93. (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/210/93>

10. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

11. Шкільняк М.М. Апостолук О.З. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни

«Корпоративне управління» Тернопіль. ЗУНУ, 2021. 27 с.

12. Шкільняк М.М. Апостолук О.З. Методичні рекомендації з організації самостійної та індивідуальної роботи з дисципліни «Корпоративне управління» Тернопіль. ЗУНУ, 2020. 17 с.

13. Шкільняк М.М. Апостолук О.З. Навчально-методичний комплекс з дисципліни

«Корпоративне управління». Тернопіль. ЗУНУ, 2021. 140 с.

14. Шкільняк М.М. Корпоративне управління: Навчальний посібник. Тернопіль:Крок, 2014. 294 с.

15. Mark Anthony Camilleri Corporate Sustainability, Social Responsibility and Environmental Management. Springer International Publishing. 2017.195 p.

16. Mergentinc Reference Book of Corporate Management Hardcover. Dun&Bradstreet`publishing. 2017. 234 p.

17. Thomas Conyngton A Manual of Corporate Management: Containing Forms, Directions and Information for the Use of Lawyers and Corporate Officials. Forgotten Books. 2018. 430 p.